

Sygn. akt I CSKP 57/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Maria Szulc

SSN Karol Weitz

w sprawie z powództwa A.D.

przeciwko P. [...] S.A. w W.

o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 16 listopada 2021 r.,

skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 8 listopada 2018 r., sygn. akt VII AGa [...]

**oddala skargę kasacyjną i zasądza od skarżącego na rzecz
pozwanego 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu
kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód A.D. domagał się uznania za niedozwolone postanowienia umownego stosowanego przez P. S.A. w W. w ogólnych warunkach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika drogowego w ruchu krajowym o treści:

„Ubezpieczeniem objęte są wyłącznie szkody powstałe w wyniku wypadków ubezpieczeniowych, które zaszły w okresie ubezpieczenia z tytułu przewozów towarów przyjętych przez Ubezpieczonego do przewozu w okresie ubezpieczenia” i zakazanie jego wykorzystywania.

Wyrokiem z dnia 7 listopada 2017 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił powództwo. W motywach rozstrzygnięcia wskazał, że w kontekście całości postanowień wzorca umowy (ogólnych warunków ubezpieczenia), zaskarżone postanowienie nie mogło zostać uznane za niedozwolone w obrocie z konsumentami. Sąd pierwszej instancji podniósł, że w świetle art. 385¹ § 1 k.c., aby uznać dane postanowienie umowne za niedozwolone musi ono spełniać cztery przesłanki, tj. postanowienie nie zostało indywidualnie uzgodnione z konsumentem, ukształtowane przez postanowienie prawa i obowiązki konsumenta pozostają w sprzeczności z dobrymi obyczajami, powyższe prawa i obowiązki rażąco naruszają interesy konsumenta oraz postanowienie umowy nie dotyczy sformułowanych w sposób jednoznacznych głównych świadczeń stron. Kwestionowane postanowienie tym przesłankom nie odpowiada. Oceniając zasadność stanowisk stron, Sąd Okręgowy odniósł się do przepisów Kodeksu cywilnego, regulujących odpowiedzialność ubezpieczyciela, w szczególności zaś okres trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, bowiem tego dotyczyła klauzula kwestionowana przez powoda. Żądanie pozwu rozważał także w świetle przepisów dotyczących umowy przewozu towarów, tj. art. 774 i 779-793 k.c. Stwierdził, że kwestionowany przez powoda zapis odpowiada treści art. 822 § 2 k.c. Zdaniem Sądu pierwszej instancji, odpowiedzialność przewoźnika rozpoczyna się w chwili przyjęcia przesyłki do przewozu, a co do zasady załadunek jest czynnością należącą do nadawcy i wynikłe przy tym szkody nie są objęte odpowiedzialnością przewoźnika. Umowa przewozu drogowego towarów, w kontekście ochrony ubezpieczeniowej opisanej w OWU, jest zatem umową, której wykonanie trwa przez czas określony ramami przyjęcia towaru do przewozu (nie jego załadunku) i wydania go odbiorcy. Sąd wskazał, że zdarzenie ubezpieczeniowe, którego podstawą jest odpowiedzialność odszkodowawcza, może powstać na różnych etapach wykonywania umowy. Jeśli w pewnym momencie wykonywania umowy, już po przyjęciu przesyłki, zostaje zawarta umowa ubezpieczeniowa, to w ocenie Sądu pierwszej instancji nie jest bezwzględnie konieczne i wynikające z charakteru umowy ubezpieczeniowej, aby

ubezpieczeniem były objęte także umowy, w których załadunek nastąpił jeszcze przed zawarciem ubezpieczenia. Takie rozumienie wychodzi poza zakres art. 822 § 1 k.c. i ma do niego zastosowanie inny przepis, tj. art. 806 § 2 k.c. Sąd Okręgowy w konsekwencji uznał, że kwestionowany zapis nie tylko mieści się w ramach regulacji prawnych, ale też nie narusza w sposób rażący interesu przewoźnika. Nie zachodzi również sprzeczność analizowanej klauzuli z dobrymi obyczajami, w szczególności analizowane postanowienie wzorca nie ogranicza czasu trwania okresu ubezpieczenia, gdyż wszystkie ładunki przyjęte do przewozu po zawarciu umowy podlegają ochronie ubezpieczeniowej.

Wyrokiem z dnia 8 listopada 2018 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację powoda. Sąd ten podzielił ustalenia faktyczne i ocenę prawną dokonaną przez Sąd Okręgowy. Jego zdaniem, Sąd pierwszej instancji trafnie uznał, że sporne postanowienie nie jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i nie narusza interesów konsumentów. Z postanowienia tego wynika, że do objęcia ochroną ubezpieczeniową wymagane jest jednoczesne spełnienie dwóch przesłanek, tj. zarówno wypadek ubezpieczeniowy, jak i chwila „przyjęcia do przewozu” towarów (będących później przedmiotem wypadku ubezpieczeniowego) muszą mieć miejsce w okresie ubezpieczenia. Podzielił też ocenę, że jest to zapis zgodny z art. 822 § 1 i 2 k.c. Wskazał, że w sprawach o uznanie postanowienia wzorca umowy za niedozwolone Sąd dokonuje oceny postanowienia w kontekście całego wzorca. Z tych względów należało wziąć pod uwagę zapisy § 3 i 5 OWU oraz uwzględnić okoliczność, że wzorzec umowny odnosi się do wykonywanej przez przewoźnika umowy przewozu towarów w transporcie drogowym na rynku krajowym. Skoro odpowiedzialność przewoźnika rozpoczyna się w chwili przyjęcia przesyłki do przewozu, a co do zasady załadunek jest czynnością należącą do nadawcy, to wynikiłe przy tym szkody nie są objęte odpowiedzialnością przewoźnika. Sąd Apelacyjny stwierdził, że przyjęcie przez pozwanego, że ubezpieczeniem objęte są wyłącznie szkody będące wynikiem wypadków ubezpieczeniowych, które zaszły w okresie ubezpieczenia z tytułu przewozu towarów przyjętych przez ubezpieczonego do przewozu w okresie ubezpieczenia, jest zgodne z przepisami prawa, nie jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i nie narusza interesów ubezpieczeniowego.

W skardze kasacyjnej powód zarzucił naruszenie prawa materialnego, tj. art. 822 § 2 i 3, art. 806 § 2 i art. 385¹ § 1 w związku z art. 804 § 4 k.c. przez wadliwą wykładnię i w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie wskutek uznania, że prawo do swobodnego kształtowania treści umowy ubezpieczenia obejmuje swoim zakresem nie tylko modyfikację okresu ubezpieczenia przez zastosowanie czasowych zakresów pokrycia ubezpieczeniowego (tzw. z ang. *triggerów*) zgodnych z art. 822 § 3 k.c., ale także modyfikację pozwalającą na dowolne kształtowanie kryterium zdarzenia w rozumieniu art. 822 § 2 k.c., od którego uzależniona jest odpowiedzialność odszkodowawcza oraz art. 65 § 1 i 2 w związku z art. 65¹ k.c. przez błędną wykładnię zaskarżonego postanowienia ogólnych warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, niezgodnie z celem i przeznaczeniem umowy ubezpieczenia.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniosł o jej oddalenie i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Istota postawionych w skardze kasacyjnej zarzutów sprowadza się do kwestionowania zajętego przez Sąd Apelacyjny stanowiska, że sporne postanowienie umowne stosowane przez stronę pozwaną w ogólnych warunkach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika w ruchu krajowym nie może być uznane za niedozwolone.

W skardze kasacyjnej skarżący wyjaśnił, że kanwą niniejszej sprawy jest odmowa wypłaty odszkodowania za szkodę będącą wynikiem zdarzenia zaszłego w okresie ubezpieczenia, poniesioną w towarze przyjętym do przewozu przed zawarciem umowy ubezpieczenia. Z uzasadnienie podstaw skargi wynika, że działając w ramach spółki cywilnej A.. skarżący zawarł z pozwanym będącym ubezpieczycielem w dniu 22 marca 2014 r. umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika drogowego w ruchu krajowym, okres ubezpieczenia w ruchu krajowym został umówiony od dnia 23 marca 2014 r. do dnia 22 marca 2015 r. W dniu 24 marca 2014 r. (w okresie objętym ochroną ubezpieczeniową) doszło do zdarzenia, w wyniku którego doszło do uszkodzenia przewożonego przez skarżącego ładunku. Pismem z dnia 9 maja 2014 r. pozwany

poinformował skarżącego o odmowie wypłaty odszkodowania z uwagi na brak podstaw, bowiem towar został przyjęty przez skarżącego do przewozu przed dniem rozpoczęcia odpowiedzialności gwarancyjnej pozwanej, tj. przed dniem 23 marca 2014 r., powołując się na kwestionowane w niniejszej sprawie postanowienie umowne. Skarżący wywodził, że kwestionowane postanowienie umowne prowadzi do odmowy wypłaty odszkodowania z tego powodu, że przyjęcie do przewozu i chwila powstania szkody miały miejsce w czasie trwania dwóch różnych umów ubezpieczenia, a warunkiem odpowiedzialności jest koniunkcja spełnienia obu przesłanek (przyjęcie do przewozu i powstanie szkody) w czasie trwania jednej umowy ubezpieczenia.

Rozważając zasadność zarzutów kasacyjnych należy zwrócić uwagę, że przepisy art. 479³⁶–479⁴⁵ k.p.c., regulujące postępowanie w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, zostały ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015, poz. 1634) uchylone. Z art. 8 ust. 1 tej ustawy wynika jednak, że do spraw, w których przed dniem jej wejścia w życie wytoczono – tak jak ma to miejsce w niniejszej sprawie - powództwo o uznanie postanowień wzorców umów za niedozwolone, stosuje się przepisy w brzmieniu dotychczasowym, nie dłużej jednak niż przez 10 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Postępowanie w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone (art. 479³⁶–479⁴⁵ k.p.c.) służy abstrakcyjnej kontroli postanowień wzorców umowy (zob. uchwałę składu 7 sędziów SN z 20.11.2015 r., III CZP 17/15, OSNC 2016, Nr 4, poz. 40.). Kontrola ta zmierza do oceny postanowień wzorca w oderwaniu od okoliczności konkretnego przypadku i ma skłaniać przedsiębiorcę, w razie uznania ich za nieuczciwe, do zaniechania ich stosowania. Przy ocenie, czy postanowienia wzorca mogą być uznane za niedozwolone, miarodajne są przesłanki określone w art. 385¹ i n. k.c.. Zgodnie zaś z art. 385¹ § 1 zdanie 1 k.c., postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. W myśl art. 805 § 4 k.c., przepisy art. 385¹– 385³ k.c. stosuje się także wobec osób fizycznych, zawierających umowę

związaną bezpośrednio z prowadzoną działalnością gospodarczą lub zawodową. Przedmiotem aktywnej działalności gospodarczej powoda jest transport drogowy, którego ubezpieczenie stanowi przedmiot działalności gospodarczej pozwanego, nie ma zatem wątpliwości odnośnie do jego legitymacji czynnej w niniejszym postępowaniu.

Klauzula generalna wyrażona w art. 385¹ § 1 k.c. zawiera przesłankę abuzywności, która obejmuje "sprzeczność z dobrymi obyczajami" i "rażące naruszenie interesów konsumenta". Należy uznać, że oba wymienione kryteria powinny być spełnione łącznie (tak w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2004 r., I CK 635/03, nie publ., który Sąd Najwyższy w obecnym składzie podziela).

W przytoczonym wyroku Sąd Najwyższy wyjaśnił, że istotą dobrego obyczaju jest szeroko rozumiany szacunek dla drugiego człowieka. Z dobrymi obyczajami kłóci się zatem takie postępowanie, którego celem jest zdezorientowanie konsumenta, wykorzystanie jego niewiedzy lub naiwności, ukształtowanie stosunku prawnego z naruszeniem zasady równości stron. Chodzi więc o postępowanie, które potocznie jest rozumiane jako nieuczciwe, nierzetelne, sprzeczne z akceptowanymi standardami działania. Klauzula generalna wyrażona w art. 385¹ § 1 k.c. uzupełniona została listą niedozwolonych postanowień umownych zamieszczoną w art. 385³ k.c.. Obejmuje ona najczęściej spotykane w praktyce klauzule uznane za sprzeczne z dobrymi obyczajami zarazem rażąco naruszające interesy konsumenta.

Z ustaleń poczynionych w sprawie wynika, że pozwany posługiwał się ogólnymi warunkami ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika drogowego w ruchu krajowym, które zawierały kwestionowane przez skarżącego postanowienie. Ogólne warunki służyły do zawierania umów ubezpieczenia zawieranych przez pozwanego obejmujących ochronę ubezpieczeniową odpowiedzialności cywilnej osób fizycznych, osób prawnych, jednostek organizacyjnych nie będących osobami prawnymi prowadzących działalność gospodarczą w zakresie przewozu towarów w transporcie drogowym w ruchu krajowym.

Regulowana w art. 805 i n. k.c. umowa ubezpieczenia jest instytucją ogólnego systemu ubezpieczeń gospodarczych. Celem ubezpieczenia jest zapewnienie ubezpieczającemu ochrony ubezpieczeniowej. W art. 822 k.c. ustawodawca określił treść i przedmiot umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (dalej też jako OC).

Stosownie do brzmienia art. 822 § 1 k.c., przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Treścią umowy ubezpieczenia, w tym umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, jest obowiązek spełnienia określonego świadczenia, w zamian za zapłatę składki, w razie wystąpienia zdarzenia losowego objętego ubezpieczeniem.

W art. 822 § 2 i 3 k.c. zawarto regulacje odnoszące się do czasowego zakresu odpowiedzialności w ubezpieczeniach odpowiedzialności cywilnej. Zgodnie z art. 822 § 2 k.c., jeżeli strony nie umówiły się inaczej, umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, o jakich mowa w § 1, będące następstwem przewidzianego w umowie zdarzenia, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia. W myśl art. 822 § 3 k.c. strony mogą postanowić, że umowa będzie obejmować szkody powstałe, ujawnione lub zgłoszone w okresie ubezpieczenia. Zasadą jest zatem, że ubezpieczenie obejmuje szkody, jakie były efektem zdarzenia (najczęściej działania bądź zaniechania ubezpieczającego lub ubezpieczonego), które zaszło w okresie ubezpieczenia. Dla odpowiedzialności ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej nie jest więc istotny moment ujawnienia się szkody, który może nastąpić po dłuższym czasie. Od tej zasady strony mogą odstąpić i w umowie umówić się inaczej co do tego, kiedy mają powstać lub ujawnić się szkody, za które odpowiadać ma ubezpieczyciel. W doktrynie wskazano, że stanowi to przeniesienie na grunt polskiego prawa anglosaskiej konstrukcji *triggerów*, tj. różnego ujmowania wypadku ubezpieczeniowego – nie tylko jako zajścia zdarzenia szkodzącego (*trigger act committed*), ale również powstania szkody (*trigger loss occurrence*), ujawnienia szkody (*trigger loss manifestation*), czy zgłoszenia roszczeń

(*trigger claims made*). Możliwe jest także umowne modyfikowanie *triggerów*. W rezultacie, uwzględniając § 2 i 3 ww. przepisu, ochrona ubezpieczeniowa może dotyczyć zarówno szkód wywołanych zdarzeniem, które zaszło w okresie obowiązywania umowy, szkód, które powstały, ujawniły się lub zostały zgłoszone w okresie obowiązywania umowy, jak też szkód, które powstały, ujawniły się lub zostały zgłoszone po okresie obowiązywania umowy, a które są efektem zdarzeń, mających miejsce w okresie trwania umowy.

Zaznaczyć należy, że nowelizacja art. 822 k.c. dokonana ustawą z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz o zmianie niektórych innych ustaw rozszerzyła możliwe sposoby określania czasowego zakresu ochrony ubezpieczeniowej wynikającej z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Na gruncie art. 822 § 2 i 3 k.c. w poprzednim brzmieniu przeważał pogląd, że umowa ubezpieczenia OC musiała obejmować szkody będące następstwem przewidzianego w umowie wypadku, który miał miejsce w okresie ubezpieczenia, a jedynie dodatkowo mogła obejmować szkody powstałe, ujawnione lub zgłoszone w okresie ubezpieczenia. Innymi słowy przyjmowano przed tą nowelizacją, że nie było dopuszczalne odstępianie od stosowania rozwiązania określanego jako *act committed*, a jedynie jego uzupełnienie. Obecnie nie ulega wątpliwości nie ma już takiego ograniczenia, a przepis art. 822 § 2 k.c. wprowadza jedynie domniemanie, że umowa opiera się na rozwiązaniu *act committed*. Termin „wypadek”, zawarty w tym przepisie w poprzednim brzmieniu, zastąpiono terminem „zdarzenie”. Strony mogą zatem inaczej określić, jakie zdarzenie rodzi odpowiedzialność cywilną ubezpieczyciela. Mogą zatem postanowić, że umowa obejmuje szkody powstałe, ujawnione lub zgłoszone w okresie ubezpieczenia, nie będzie mieć znaczenia, czy zdarzenie, które wyrządziło szkodę, nastąpiło przed rozpoczęciem okresu ubezpieczenia, czy w jego trakcie.

W piśmiennictwie wskazuje się, że istotnym zagadnieniem jest stosunek regulacji z § 2 i 3 ww. przepisu, umożliwiającej rozszerzenie odpowiedzialności także na okres sprzed zawarcia umowy do art. 806 § 2 k.c., który stanowi, że objęcie ubezpieczeniem okresu poprzedzającego zawarcie umowy jest bezskuteczne, jeżeli w chwili zawarcia umowy którakolwiek ze stron wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć, że wypadek zaszedł

lub że odpadła możliwość jego zajścia w tym okresie. Reprezentowany jest pogląd, że art. 822 § 2 i 3 k.c. stanowią przepisy szczególne w stosunku do art. 806 § 2 k.c. Wyrażane jest też stanowisko, że art. 822 § 2 i 3 k.c. nie wyłącza zastosowania art. 806 § 2 k.c..

Umowa i stosunki ubezpieczenia OC podlegają daleko idącej specjalizacji, co jest spowodowane różnorodnością źródeł tej odpowiedzialności, co znajduje odzwierciedlenie w różnie konstruowanych, specjalistycznych warunkach ubezpieczenia. Ze spornego postanowienia wynika, że do objęcia ochroną ubezpieczeniową wymagane jest jednoczesne spełnienie dwóch przesłanek, tj. 1) wypadek ubezpieczeniowy musi mieć miejsce w okresie ubezpieczenia; 2) chwila „przyjęcia do przewozu” towarów (będących później przedmiotem wypadku ubezpieczeniowego) musi mieć miejsce w okresie ubezpieczenia. Skarżący, kwestionując ten zapis podniósł, że pozwany zastosował nie tylko *trigger* wystąpienia szkody w okresie ubezpieczenia, lecz połączył go z koniecznością „przyjęcia towaru do przewozu w okresie ubezpieczenia”. W jego ocenie postanowienie to jako uzależniające odpowiedzialność odszkodowawczą od łącznego zaistnienia kilku zdarzeń jest sprzeczne zarówno z literalnym brzmieniem art. 822 § 2 i 3 k.c., jak i jego celem, a także wykracza swoim zakresem poza możliwość swobodnego kształtowania przez strony stosunku prawnego.

Wbrew podnoszonym zarzutom, Sąd drugiej instancji trafnie uznał, że kwestionowany zapis jest zgodny m.in. z art. 822 § 2 k.c. Zauważyć należy, że o powstaniu odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń nie decyduje wyłącznie powstanie po stronie ubezpieczającego cywilnoprawnego obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej osobie trzeciej, lecz przede wszystkim wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego, który jest zdarzeniem, jakie strony umowy ubezpieczenia określiły jako przyczynę uzasadniającą odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń. Zarówno w doktrynie jak i w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że swoboda kształtowania stosunku umownego umożliwia ułożenie go w taki sposób, że ochroną ubezpieczeniową będzie objęta odpowiedzialność cywilna ubezpieczającego powstała przy zachowaniu określonych wymagań dodatkowych. Z uwagi na cel umowy ubezpieczenia, jakim jest zapewnienie ubezpieczającemu rzeczywistej ochrony, konieczne jest, aby umowa lub stanowiące jej część ogólne

warunki ubezpieczenia precyzowały, w sposób niebudzący wątpliwości już w chwili zawarcia umowy, jakie zdarzenia są, a jakie już nie są objęte odpowiedzialnością zakładu ubezpieczeń. W niniejszej sprawie w stosowanym przez pozwaną wzorcu ustalono, że wypadkiem ubezpieczeniowym jest zdarzenie wyrządzające szkodę, a więc odpowiedzialność pozwanego powstanie, gdy zdarzenie to zajdzie w okresie ubezpieczenia. W sprawach o uznanie postanowienia wzorca umowy za niedozwolone sąd dokonuje oceny postanowienia w kontekście wzorca. W tym stanie rzeczy relewantne znaczenie mają zapisy § 3 i 5 OWU oraz okoliczność, że wzorzec umowny odnosi się do wykonywanej przez przewoźnika umowy przewozu towarów w transporcie drogowym na rynku krajowym. Zarzuty skarżącego opierają się na fragmentarycznym traktowaniu postanowień OWU w sposób wyizolowany z kontekstu i pozostałych jego zapisów. Z § 3 OWU wynika, że w sprawach nieuregulowanych w OWU do umowy ubezpieczenia mają zastosowanie odpowiednio przepisy prawa przewozowego, w tym w szczególności ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (dalej Prawo przewozowe), Kodeksu cywilnego oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego. § 5 ust. 2 OWU stanowi, że PZU udziela ochrony ubezpieczeniowej w granicach odpowiedzialności ustawowej Ubezpieczonego określonej w ustawie Prawo przewozowe z zastrzeżeniem postanowień OWU. Z § 5 ust. 3 OWU wynika, że z zastrzeżeniem § 6 zakresem ubezpieczenia objęta jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego za szkody w towarze powstałe od przyjęcia go do przewozu, aż do wydania oraz z tytułu opóźnienia w przewozie. Jak wskazał Sąd Apelacyjny, skoro uwzględniając treść art. 774, art. 788 § 1 k.c. oraz art. 43 Prawa przewozowego odpowiedzialność przewoźnika rozpoczyna się w chwili przyjęcia przesyłki do przewozu, a co do zasady załadunek jest czynnością należącą do nadawcy, to wynikłe przy tym szkody nie są objęte odpowiedzialnością przewoźnika. Przyjęcie więc, że ubezpieczeniem objęte są wyłącznie szkody będące wynikiem wypadków ubezpieczeniowych, które zaszły w okresie ubezpieczenia z tytułu przewozu towarów przyjętych przez Ubezpieczonego do przewozu w okresie ubezpieczenia, jest zgodne z przepisami prawa, nie jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i nie narusza interesów ubezpieczonego. Jak podkreślił Sąd Apelacyjny, z załącznika do OWU istniała możliwość rozszerzenia odpowiedzialności

ubezpieczyciela, zawsze jest możliwe zawarcie umowy na inny okres, co zminimalizowałoby niebezpieczeństwo wystąpienia sytuacji, że przyjęcie do przewozu nastąpiło w okresie obowiązywania jednej umowy, zaś wypadek ubezpieczeniowy nastąpił pod rządami kolejnej. Poza kognicją Sądu Najwyższego w tej sprawie jest zaś ocenia, czy w sytuacji, w której umowy ubezpieczenia OC zawierane są cyklicznie i ponawiane bezpośrednio po zakończeniu poprzedniej, cały okres objęty tymi kolejno zawieranymi umowami może być traktowany jako jeden okres ubezpieczenia i czy kwestionowane postanowienie OWU może odnosić się również do wypadku, w którym przyjęcie towaru przez przewoźnika nastąpiło w okresie objętym jedną umową, a zdarzenie wywołujące szkodę - kolejną.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c.